

การนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์

First-Page Criminal News in Daily Newspaper and the Regulations of the Ethics of Professional
Journalism of the National Press Council

วีระนันต์ บางท่าไม้*

วาริศา พลายบัว**

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “การนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยอาศัยข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ศึกษาวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวอาชญากรรมที่นำเสนอทางหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ จำนวน 317 ข่าว โดยศึกษาโครงสร้างหรือส่วนประกอบของข่าว ได้แก่ ภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว รวมทั้ง สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 คน

ผลการศึกษาวิจัยในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอข่าวที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรือละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ 93 ข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมด 317 ข่าว หรือคิดเป็นร้อยละ 29.34

ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้บริหารจากองค์กรวิชาชีพสื่อและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งสามคน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า หนังสือพิมพ์รายวัน มีการกระทำผิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ อยู่บ้าง ซึ่งเป็นเพียงข้อผิดพลาดเล็กน้อย ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทำงานของหนังสือพิมพ์ ความพลั้งเผลอ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ได้มีเจตนากระทำผิด นอกจากนี้ ยังเห็นว่า การตีความว่าข่าวที่เสนอผิดจรรยาบรรณนั้น เกิดจากมุมมอง และการตีความที่แตกต่างกันของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

คำสำคัญ : ข่าวอาชญากรรม, หนังสือพิมพ์รายวัน, ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The research topic aims to study criminal news on front page of the daily newspaper in term of the regulations of the ethics of professional journalism of the National Press Council by content analysis 317 criminal news on the front page of three popular newspaper by studying the parts of the news, including pictures, news headlines, the news content and news and in-depth interviews 3 persons those involved in criminal news

The study showed that in terms of content analysis daily newspaper also found that self-governance is not good because of the news, in violation of professional ethics rules up to 93 news stories from all the samples in a study of 317 news or 29.34 per cent. For the in-depth interviews revealed that representatives from professional organizations and media representatives think that errors found in parts of the press are just careless, ignorance or a matter of perspective and interpretation of mismatch. Not to violate regulations on the ethics of journalism professional.

Keywords : Criminal News, Daily Newspaper, Regulations of the Ethics of Professional Journalism

บทนำ

ข่าวอาชญากรรม คือ การรายงานข้อเท็จจริงที่น่าสนใจเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลหรือเหตุการณ์ที่สนองผลร้ายต่อประชาชนที่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย (สมศักดิ์ ศรีกำเนิด, 2552, หน้า 1) ด้วยเหตุที่ว่า ข่าวอาชญากรรมเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และอาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน และเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การนำเสนอข่าวอาชญากรรม ทำให้ประชาชนได้รับรู้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และมีความระมัดระวังป้องกันตนเองในการที่จะตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมได้ เพราะรู้วิธีการกระทำของคนร้าย (จรัสพิมพ์ อรรถนพพร อ้างถึงใน ปรีชา เจริญรัตนพลชัย, 2551, หน้า 10) ประกอบกับ ข่าวอาชญากรรมมีการใช้ภาษาที่เรียกร้อยความสนใจผู้อ่าน ก่อให้เกิดอารมณ์ร่วม มีความรู้สึกราวกับกำลังอ่านนวนิยายที่ประกอบด้วยตัวละครที่มีชีวิตจริง ซึ่งเป็นความโดดเด่นของข่าวอาชญากรรมที่แตกต่างจากข่าวชนิดอื่น (ปรีธดา เรืองศักดิ์, 2554, หน้า 205) จึงทำให้ข่าวอาชญากรรม เป็นข่าวที่ได้รับความนิยม และเป็นที่น่าสนใจของคนทุกเพศทุกวัย ทุกฐานะอาชีพ มาโดยตลอด

นอกจากนั้น ข่าวอาชญากรรมยังทำหน้าที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของสังคมว่ามีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด (จรัสพิมพ์ อรรถนพพร อ้างถึงใน ปรีชา เจริญรัตนพลชัย, 2551, หน้า 10) เป็นตัวชี้วัด ถึงคุณภาพชีวิต และคุณภาพความเป็นพลเมืองดีของคน ในสังคมนั้นๆ ซึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน ถือได้ว่าเป็นสื่อมวลชนหลักประเภทหนึ่ง ที่มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรม ได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์และครอบคลุมทุกพื้นที่ ทั้งยังเป็นช่องทางที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย หนังสือพิมพ์จึงมีบทบาทในการเผยแพร่ข่าวอาชญากรรม ให้เป็นที่รับรู้ของสังคมในวงกว้างได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันยังมีปัญหาในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งอยู่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในเรื่องความ

ถูกต้องแม่นยำชัดเจนของข้อมูล การนำเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบต่อด้านลบกับบุคคลในข่าว การลงภาพข่าวที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการใช้ถ้อยคำในข่าว ที่ดูเกินจริง รุนแรง เรียกร้องความสนใจ และไม่สะท้อนใจความหลักของเนื้อเรื่องข่าว ซึ่งประเด็นหลังมักจะพบได้กับ การพาดหัวข่าว ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในการใช้ภาษาพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ที่จะใช้คำตัดสั้น การละประธานหรือคำสันธานของประโยค การใช้คำสแลงหรือคำที่สร้างภาพลักษณ์เกินจริง และการใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคล (สุปรีย์ สุวรรณบุรณ์, 2553) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ จะส่งผลต่อการรับรู้ การวิเคราะห์ และความเข้าใจที่ผิดพลาด ไขว้เขว ของผู้อ่าน และจะส่งผลกระทบต่อความความเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ในที่สุด ซึ่งบ่อยครั้งก็พบว่ามีกรรองเรียนและฟ้องร้องจากผู้ได้รับผลกระทบทางลบโดยตรงจากการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์อยู่เนือง ๆ เพราะเหตุที่ว่าด้วยสถานะของหนังสือพิมพ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีสิทธิเสรีภาพเพื่อใช้ในการผลิตข่าว ซึ่งในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย การให้สิทธิเสรีภาพแก่สื่อมวลชนเป็นเรื่องที่ทำกันโดยสากล (วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์, 2558, หน้า 148) เมื่อเป็นเช่นนี้ หนังสือพิมพ์เองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำกับดูแลตนเอง ในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวอาชญากรรม อย่างมีวิจารณญาณที่เหมาะสม เป็นไปตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ด้วยความสำคัญและอิทธิพลของข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันต่อผู้อ่านและสังคมดังกล่าว งานวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของหนังสือพิมพ์ มากน้อยเพียงใด โดยใช้ข้อบังคับว่าด้วยหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หมวดที่ 2 จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ ของสภาการหนังสือพิมพ์เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาการนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ให้ความสำคัญ ในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์
2. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ที่มีความสนใจ โดยเฉพาะศาสตร์ด้านสื่อมวลชน ได้มีความเข้าใจถึงสภาพปัจจุบันของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการควบคุมตนเองของสื่อหนังสือพิมพ์รายวันในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง
3. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เข้าใจถึงบริบท ในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และสามารถบริโภคข้อมูลข่าวสารอย่างรู้เท่าทันสื่อ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์” ผู้วิจัยเลือกใช้ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อ ศึกษาการนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยศึกษาข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันที่ได้รับความนิยมหรือที่เรียกว่า “หนังสือพิมพ์ประชานิยม” จำนวน 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ เลือกหนังสือพิมพ์ที่เป็นตัวอย่าง 1 ฉบับต่อหนึ่งสัปดาห์ เหมือนกันทั้ง 3 ชื่อฉบับ หมุนเวียนวันเก็บข้อมูลตามลำดับวันในรอบสัปดาห์ (จันทร์ถึงอาทิตย์) เก็บข้อมูลในช่วงครึ่งปีแรก ของปี พ.ศ.2558 (เดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน) รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 26 สัปดาห์ จำนวนหนังสือพิมพ์ทั้งหมด 81 ฉบับ ข่าวอาชญากรรมรวม 317 ข่าว โดยศึกษาวิเคราะห์ทั้ง ภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าว และ เนื้อเรื่องข่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับอย่างละเอียด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสถิติเชิงพรรณนา

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาว่าข่าวที่นำเสนอขึ้นผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรือไม่ ผู้วิจัยอาศัยข้อบังคับว่าด้วยหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หมวดที่ 2 จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ ของสภาการหนังสือพิมพ์เป็นหลัก ประกอบด้วย

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและความครบถ้วน

ข้อ 5 หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือ หมู่คณะ

ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8 หนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติจนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาด เคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 10 เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความ นั้น

ข้อ 11 การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ 12 ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาด ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา ฟังระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ 14 หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวไว้ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

ข้อ 15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ บุคคลที่ตกเป็นข่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อย โอกาส ในการเสนอข่าวตามวรรคแรกต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือ โศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรีและผู้ ด้อยโอกาสนั้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ข้อ 16 การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและต้อง สะท้อน ใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ 17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่ดูจาบ ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียวโดยไม่ คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ่วง

ข้อ 18 ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ ฝ่ายที่ถูก พาดพิงเสมอ

ข้อ 19 ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณา ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็น ประกาศ โฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวอาชญากรรม กรณีที่มีโครงสร้างหรือส่วนประกอบส่วนใดส่วน หนึ่งในข่าวเข้าข่ายละเมิดหลักจริยธรรมที่กำหนดไว้ ถือว่าผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

นอกจากนั้น ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน เพื่อ นำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์เพื่ออภิปรายผล เกี่ยวกับ สภาพการณ์ทั่วไปของการนำเสนอข่าวและ เหตุผลที่มีการนำเสนอข่าวบางชิ้นที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คุณบรรยง อินทนา บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์คมชัดลึก และคุณนพปฎล รัตนพันธ์ หัวหน้าข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ซึ่งสองคนหลังเป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูล

4. ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นหนังสือพิมพ์รายวัน เฉพาะหน้าหนึ่ง ในช่วงเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 แบ่งเป็น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 27 ฉบับ มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมจำนวน 117 ข่าว หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จำนวน 27 ฉบับ มีการ นำเสนอข่าวอาชญากรรมจำนวน 95 ข่าว และ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก จำนวน 27 ฉบับ มีการนำเสนอข่าว อาชญากรรมจำนวน 105 ข่าว รวมจำนวนข่าวที่ใช้ในการวิเคราะห์ 317 ข่าว

จากจำนวนข่าวทั้งหมด แยกประเภทศึกษาตามโครงสร้างหรือส่วนประกอบของข่าว คือ ภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว รวมจำนวนพาดหัวข่าว ความนำข่าว และ เนื้อเรื่องข่าว อย่างละ 273 ชิ้น และ ภาพข่าว จำนวน 175 ภาพ สาเหตุที่มีจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากบางข่าวไม่มีภาพข่าวประกอบ รูปแบบการนำเสนอข่าวอาชญากรรม ที่ดีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง ส่วนมากจะมีส่วนของพาดหัวข่าว และความนำข่าว ปรากฏอยู่ด้วยกันในหน้าหนึ่ง เสมอ สำหรับ เนื้อเรื่องข่าว ส่วนมากนำเสนออยู่นำใน ส่วนภาพข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่งทุกข่าวต้องมี คำบรรยายใต้ภาพข่าวเสมอ

ตารางที่ 1 จำนวนข่าวอาชญากรรมที่ผิดจรรยาบรรณและไม่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำแนกตามชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์	ผิดจรรยาบรรณ/ ร้อยละ	ไม่ผิดจรรยาบรรณ/ร้อยละ	รวม/ร้อยละ
ไทยรัฐ	41 / 28.54	76 / 64.96	117 / 100
เดลินิวส์	34 / 35.79	61 / 64.21	95 / 100
คมชัดลึก	18 / 17.14	87 / 82.86	105 / 100
รวม	93 / 29.34	224 / 70.66	317 / 100

จากตารางที่ 1 พบว่า จากข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ทั้งสามชื่อฉบับ จำนวน 317 ข่าว พบว่า มีข่าวที่ผิดจรรยาบรรณหรือละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ของ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541 ในหมวด 2 ว่าด้วยจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเพียงส่วนประกอบเดียวหรือทั้ง 4 ส่วนประกอบ (ได้แก่ ภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าว เนื้อเรื่องข่าว) จำนวน 93 ข่าว หรือ ร้อยละ 29.34

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีสัดส่วนการนำเสนอข่าว ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ มากที่สุด คือ ร้อยละ 35.79 รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีสัดส่วนการนำเสนอข่าวที่ผิดจรรยาบรรณ ร้อยละ 28.54 และ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก มีสัดส่วนการนำเสนอข่าวที่ผิดจรรยาบรรณ ร้อยละ 17.14

สำหรับข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 93 ข่าว แยกตามโครงสร้างหรือส่วนประกอบของข่าว ได้แก่ ภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว จำนวน 170 ชิ้น ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ว่า ส่วนประกอบของข่าวดังกล่าวผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรือละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อใดบ้าง แจกแจงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนภาพข่าว พาดหัวข่าว ความนำข่าวและเนื้อเรื่องข่าวที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ แยกตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

จริยธรรมฯ	ภาพข่าว	พาดหัวข่าว	ความนำข่าว	เนื้อเรื่องข่าว	รวม
ข้อ 4		2	1		3
ข้อ 7		1		1	2
ข้อ 9		6	8	1	14
ข้อ 15	34	6	3	3	46
ข้อ 16		33	32	14	79
ข้อ 17	25				25
รวม	59	48	44	19	170

หมายเหตุ

จริยธรรมฯข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้อง แม่นยำ และความครบถ้วน

จริยธรรมฯข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อเรื่องสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อน หรือเกินความเป็นจริง

จริยธรรมฯข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

จริยธรรมฯข้อ 15 ในการนำเสนอข่าวหรือภาพใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงไม่ให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

จริยธรรมฯข้อ 16 การพาดหัวข่าว และความนำในหนังสือพิมพ์ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว

จริยธรรมฯข้อ 17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถี่ถ้วน

จากตารางที่ 2 พบว่า ในจำนวนข่าวอาชญากรรมที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น เป็นการละเมิดข้อบังคับ จริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อ 16 ที่กล่าวว่า การพาดหัวข่าว และความนำในหนังสือพิมพ์ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว มากที่สุดจำนวน 79 ชิ้น ทั้งในส่วนของ พาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว รองลงมา ได้แก่ การละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในข้อ 15 ที่กล่าวว่าในการนำเสนอข่าวหรือภาพใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงไม่ให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส จำนวน 46 ชิ้น ทั้งใน

ส่วนของ พาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว และการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ข้อ 17 ที่กล่าวว่า หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ้อยวัน จำนวน 25 ชิ้น เฉพาะในส่วนของภาพข่าว ซึ่งภาพข่าวส่วนใหญ่จะเป็นภาพผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวอาชญากรรมไม่พบการละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ในข้อ 5,6,8,10,11,12,13,14,18,19 รวม 10 ข้อ

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 3 คน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หมวดที่ 2 จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ตามรายละเอียดข้างต้นให้รับทราบ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นต่อประเด็นที่มีการละเมิดข้อบังคับแห่งจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ข้อ 4 ข้อ 7 ข้อ 9 ข้อ 15 ข้อ 16 และ ข้อ 17 เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการวิจัย ถึงสภาพการณ์ทั่วไปในการรายงานข่าว สาเหตุ รวมถึงเหตุผลของการคัดลอกและนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน ที่เข้าข่ายละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์แยกรายงานตามข้อบังคับแห่งจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่มีการละเมิด ดังนี้

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้อง แม่นยำ และความครบถ้วน

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามรายมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่ควรละเมิดจริยธรรมข้อนี้ เพราะการยึดถือความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วนของการนำเสนอข่าว ถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญของหนังสือพิมพ์ ถ้าไม่ยึดถือ เรื่องความถูกต้อง แม่นยำ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นจะขาดความน่าเชื่อถือ อีกทั้งข่าวอาชญากรรมจะรายงานข้อมูลผิดพลาดไม่ได้ เนื่องจากมีผลได้เสียในทางคดี

ผู้ให้สัมภาษณ์รายหนึ่งยอมรับว่า หากมีการละเมิดจริยธรรมในข้อนี้ ส่วนใหญ่ มักเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลในข่าวคลาดเคลื่อนเล็กน้อย

ผู้ให้สัมภาษณ์อีกรายหนึ่ง กล่าวว่า เนื่องจากข่าวอาชญากรรมต้องมีการรายงานวันต่อวัน จึงมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูล ของทั้งนักข่าว และ กองบรรณาธิการ บางครั้ง จึงทำให้ความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน ของการนำเสนอข่าว อาจไม่สมบูรณ์ 100 เปอร์เซ็นต์

ในบางกรณี การวินิจฉัยว่ามีการละเมิดจริยธรรมหรือไม่ นั้น มุมมองในการวินิจฉัยหรือตีความระหว่าง ผู้อ่านและบรรณาธิการข่าว มีความแตกต่างกัน โดยในเรื่องเดียวกัน บางคนเห็นว่าเป็นการละเมิดจริยธรรม แต่บางคนเห็นว่าไม่ใช่

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อเรื่องสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อน หรือเกินความเป็นจริง

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า การแต่งเติมเนื้อเรื่องสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อน หรือเกินไปจากความเป็นจริง ที่พบส่วนใหญ่เป็นส่วนความนำข่าว หรือที่เรียกว่า โปรยข่าว หรือพาดหัวข่าว ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างสีสัน ทั้งนี้ เป็นการแต่งเติมในแง่ของภาษาในการรายงานข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่าน เห็นภาพ หรือบรรยากาศของข่าว ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นสำหรับข่าวหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์ไม่สามารถแสดงภาพต่อเนื่องให้คนอ่านเห็นภาพทั้งหมดได้เหมือนโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์นำเสนอได้เพียงภาพนิ่ง หนึ่งหรือสองภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาเพื่อบรรยายให้เห็นถึงบรรยากาศของเหตุการณ์ในข่าว เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และอรรถรสให้กับผู้อ่าน แต่ก็อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง

นอกจากนั้น ความคลาดเคลื่อนในด้านเนื้อเรื่องสาระอาจ เกิดจาก การที่ผู้ที่ทำหน้าที่เขียนพาดหัวข่าว หรือเขียนความนำข่าว ไม่ได้ทำข่าวเอง แต่รับข้อมูลมาจากนักข่าวอีกต่อหนึ่ง อาจจะไม่ได้อยู่ในบริบทของสถานการณ์นั้น ก็อาจจะมีความผิดพลาดเกิดขึ้นได้

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า โดยทั่วไปนักข่าวจะไม่สอดแทรกความคิดเห็นของตนเองลงไปในข่าว ทั้งนี้ สาเหตุที่เกิดการแทรกความคิดเห็นลงในข่าว อาจเป็นเพราะนักข่าวนำความคิดเห็นของแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือ มาแนะนำประกอบในข่าว จึงทำให้ดูคล้ายกับการสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

นอกจากนี้ ในบางกรณี จำเป็นต้องมีการแทรกความคิดเห็นลงในข่าว เพื่อให้ผู้อ่าน เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ถึงลักษณะพฤติกรรมและการกระทำของบุคคลในข่าว หรืออาจเกิดจากความเคยชินของบรรณาธิการข่าว ที่มักจะมีการบรรยาย ความคิด ความรู้สึก ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว จากพฤติกรรมหรือการกระทำ

ข้อ 15 ในการการนำเสนอข่าวหรือภาพใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงไม่ให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า หนังสือพิมพ์บางฉบับมีนโยบายไม่ลงภาพผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุในทุกกรณี แต่ผู้ให้สัมภาษณ์รายหนึ่งเห็นว่า การเสนอภาพขณะยังมีชีวิตของผู้ที่เสียชีวิต สามารถทำได้โดยไม่ผิดจรรยาบรรณ หรือถ้ามีการเบลอภาพผู้ที่ตกเป็นข่าว ในระดับที่มองด้วยสายตาแล้ว ไม่ทราบว่าเป็นใคร ก็จะไม่ผิดจรรยาบรรณ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์ยอมรับว่าข่าวอาชญากรรมโดยทั่วไปมีโอกาสละเมิดหลักจริยธรรมฯ ข้อนี้เกือบทุกข่าว เพราะมีความจำเป็นต้องรายงานเรื่องราวของผู้ต้องหา ญาติผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือญาติผู้เสียหายทั้งนั้น บางครั้งก็พบว่าเกิดจากความผิดพลาด พลังพลอ หรือจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักข่าวที่เพิ่งจะเริ่มทำงาน ที่สำคัญ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าหลักจริยธรรมฯ ในข้อนี้ ไม่ได้ระบุรายละเอียด

ว่าการกระทำอย่างไรบ้างที่ถือว่าผิดหลักจริยธรรม ดังนั้น ในการปฏิบัติงานบางครั้งขึ้นอยู่กับความดีความ และมุมมองของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน

ข้อ 16 การพาดหัวข่าว และความนำในหนังสือพิมพ์ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และสะท้อนใจความสำคัญ หรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมี การพาดหัวข่าว หรือเขียนความนำข่าว ในลักษณะที่เกินจากข้อเท็จจริงในเนื้อหาข่าว อยู่แล้ว เพราะจะทำให้หัวหน้าหนังสือพิมพ์เสียชื่อเสียงรวมทั้งมีการตรวจสอบโดยหัวหน้าข่าว หรือ บรรณาธิการข่าว ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานมาพอสมควร ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ยาก ปัจจุบันถ้าเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน จะไม่ค่อยพบเห็น ส่วนใหญ่ที่พบเห็นจะเป็นข่าวในเว็บไซต์ มากกว่า

ข้อ 17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถี่ถ้วน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า การเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียวนั้นมีแนวโน้มที่ดีขึ้น กล่าวคือ สื่อหนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีการปรับตัวไม่นำเสนอ หรือลดการนำเสนอ ภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว รวมทั้ง ปัจจุบัน มีการใช้เทคนิคช่วย ตกแต่ง ปิดบัง ไม่ให้เห็นภาพชัดเจน เพื่อไม่ให้เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณ

นอกจากนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ในบางกรณี การวินิจฉัยความเหมาะสมของภาพข่าวที่นำเสนอ ก็ขึ้นอยู่กับความมุมมองของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน เช่น การนำเสนอภาพผู้เสียชีวิตซึ่งเป็นที่ทราบว่าจะไม่ควรนำเสนอ แต่ถ้าเป็นภาพศพอนตตาย ไม่เห็นเลือด หรืออวัยวะในสภาพผิดปกติ นักข่าวหรือบรรณาธิการอาจเห็นว่าไม่ใช่ภาพที่น่าหวาดเสียว จึงนำเสนอได้ผ่านสื่อ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามหลักจริยธรรมในข้อนี้มีความหมายว่าภาพผู้เสียชีวิตไม่ว่าจะเสียชีวิตในลักษณะใด เมื่อเสียชีวิตลงแล้ว การนำภาพนั้นมาลงเป็นข่าวย่อมถือว่า อุจาดตา ทั้งสิ้น

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก แยกตามโครงสร้างหรือส่วนประกอบของข่าว ได้แก่ พาดหัวข่าว ความนำข่าว เนื้อเรื่องข่าว ภาพข่าว ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน 2558 จำนวน 317 ข่าว พบว่า มีการนำเสนอข่าวที่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 93 ข่าว แยกตามโครงสร้างหรือส่วนประกอบข่าวเป็นจำนวน 170 ชิ้น รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ

ผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ หนึ่งราย และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์สองราย อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาพข่าว ผลการศึกษาวิจัยพบว่า มีภาพข่าวอาชญากรรมที่ผิดจรรยาบรรณหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 59 ภาพข่าว โดยละเมิดข้อบังคับฯ ข้อ 15 ในการนำเสนอข่าวหรือภาพใดต้องคำนึงไม่ให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว และ ข้อ 17 ภาพข่าวที่นำเสนอ ต้องไม่มีลักษณะอุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว

สอดคล้องกับการวิจัยของเกสรินทร์ โชคเพิ่มพูน (2556) เรื่อง “การกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน” ทำการวิเคราะห์เนื้อเรื่องข่าว พบว่าภาพข่าวส่วนใหญ่จะเป็นภาพผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุจากการฆาตกรรม ซึ่งอยู่ในสภาพไม่น่าดู รongลงมาได้แก่ภาพ อุบัติเหตุ ซึ่งส่วนมากมีลักษณะน่าหวาดเสียว และสอดคล้องกับการรายงานข่าวของมติชนออนไลน์ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ที่ระบุว่า สมาคมวิชาการนิเทศศาสตร์และสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย มีความเห็นว่า ในปัจจุบัน หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม ยังมีการตีพิมพ์ภาพข่าวในหน้าหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความรุนแรง ความอุจาด น่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนและผลกระทบต่อเยาวชน เป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตาย ซึ่งขัดกับข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์โดยตรง จึงได้มีการประชุม เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ที่ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และร่วมกันออกจดหมายเปิดผนึก เรื่องหยุดความรุนแรงและการละเมิดสิทธิในสื่อมวลชน

ผลการวิจัยในประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ดารานี จักรรัตน์ (2551) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า การนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรมที่มีเนื้อหาสาระความรุนแรงในหนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตามในงานวิจัยดังกล่าวนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อย ซึ่งมีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่า การนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรมที่มีเนื้อหาสาระความรุนแรงในหนังสือพิมพ์รายวันไม่เหมาะสม รู้สึกไม่ชอบภาพข่าวที่มีเนื้อหาความรุนแรง มีการเสนอแนะให้มีการทำเซ็นเซอร์ และกฎหมายควรไม่ให้ลงภาพบางชนิด เช่น ภาพศพ

ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีความเห็นว่า ภาพข่าวส่วนใหญ่ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไม่ผิดจรรยาบรรณ เพราะส่วนใหญ่ มีการใช้เทคนิคในการเบลอภาพ หรือถ่างภาพเมื่อครั้งที่ยังมีชีวิตของผู้ตาย ก็ไม่น่าจะถือว่าการละเมิดข้อบังคับจริยธรรมฯ

ทั้งนี้ ตามหลักจริยธรรมฯ ในข้อ 17 ที่ว่าภาพข่าวที่นำเสนอ ต้องไม่มีลักษณะอุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว นั้น แม้ว่าสื่อจะทำภาพเบลอ แต่ยังคงมีองค์ประกอบอื่น ๆ ของเหตุการณ์ปรากฏอยู่ครบถ้วน นับว่าไม่สมควรกระทำ

2. พาดหัวข่าว จากการศึกษาวิจัย พบว่ามีการพาดหัวข่าวอาชญากรรมผิดจรรยาบรรณหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 48 ชิ้น ซึ่งพาดหัวข่าวส่วนใหญ่จะละเมิด

ข้อบังคับข้อ 16 การพาดหัวข่าวและความนำข่าว จะต้องไม่เกิน ไปจากข้อเท็จจริง และสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว

สอดคล้องกับการวิจัยของเกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน (2556) เรื่อง “การกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน” ซึ่งพบว่าพาดหัวข่าวเกือบทั้งหมดที่พบ จะเป็น ลักษณะการเขียน ที่ใช้คำเกินจริง รุนแรง ดุดัน ก่อให้เกิดความกลัว หวาดเสียว สะเทือนใจ เพื่อเป็นการเรียกร้องความสนใจของผู้อ่าน และสอดคล้องกับ การวิจัยของ วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์ (2555) เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมระหว่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์” พบว่า ในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ มีการใช้คำที่เร้าอารมณ์ความรู้สึก ของผู้อ่าน ทั้งในส่วนของการพาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว เป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์อย่างมีนัยทางสถิติ

นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับการวิจัยของจุฑาทิพย์ โพธิ์ทอง (2547) เรื่อง “ความรุนแรงที่ปรากฏในการใช้ภาษาของข่าวอาชญากรรม ในหนังสือพิมพ์รายวัน” ซึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยม มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่ใช้ภาษาเร้าอารมณ์ และสื่อความหมายที่รุนแรง ทำให้ผู้อ่าน รู้สึกหวาดกลัว ทั้งนามวลีและกริยาวลี โดยเฉพาะหน้าแรก (ซึ่งประกอบด้วย พาดหัวข่าว ความนำข่าว : ผู้วิจัย) จะมีการใช้ภาษาที่ดึงดูดความสนใจ โดยหวังผลเรื่องการตลาด

ด้านผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ อธิบายว่า พาดหัวข่าวจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำที่เรียกร้องความสนใจผู้อ่าน และบรรยายภาพเหตุการณ์ ทดแทนการที่ผู้อ่านไม่สามารถมองเห็นเหตุการณ์ข่าวได้อย่างต่อเนื่อง และไม่เห็นว่ากรนำเสนอลักษณะดังกล่าวเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับฯ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในเรื่องนี้ยังขึ้นอยู่กับข้อความหรือคำที่ใช้ด้วย ต้องพิจารณาเป็นคราว ๆ

3. ความนำข่าว จากการศึกษาวิจัย พบว่ามีการเขียนความนำข่าวที่ผิดจรรยาบรรณหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 44 ชิ้น ความนำข่าวละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมฯ ข้อ 16 ที่กล่าวว่า การพาดหัวข่าวและความนำข่าว จะต้องไม่เกิน ไปจากข้อเท็จจริง และสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว เช่นเดียวกับ พาดหัวข่าว นอกจากนี้ พบว่า ความนำข่าวละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมฯ ข้อ 9 ที่กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

การที่ความนำข่าวส่วนใหญ่ ละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมฯ ข้อ 16 สอดคล้องกับการวิจัยของ เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน (2556) เรื่อง “การกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน” ความนำข่าวที่พบส่วนใหญ่ จะเป็นการเขียน ที่ใช้คำที่เกินจริง รุนแรง ดุดัน ก่อให้เกิดความกลัว หวาดเสียว สะเทือนใจ เพื่อเป็นการเรียกร้องความสนใจของผู้อ่าน รองลงมาคือ การใช้คำที่เป็นความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์เอง โดยหนังสือพิมพ์วิเคราะห์จาก ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่ตกเป็นข่าว เพื่อสร้างบรรยากาศ หรือ อรรถรส ให้กับผู้อ่าน สอดคล้องกับ การวิจัย ของ วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์ (2555) เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมระหว่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์” พบว่า ในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ มีการใช้

คำที่เร้าอารมณ์ความรู้สึก ของผู้อ่าน ทั้งในส่วนของ การพาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว เป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์อย่างมีนัยทางสถิติ

นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับ การวิจัยของ จูทาทิพย์ โพธิ์ทอง (2547) เรื่อง “ความรุนแรงที่ปรากฏในการใช้ภาษาของข่าวอาชญากรรม ในหนังสือพิมพ์รายวัน” ซึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยม มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่ใช้ภาษาเร้าอารมณ์ และสื่อความหมายที่รุนแรง ทำให้ผู้อ่าน รู้สึกหวาดกลัว ทั้งนามวลีและกริยาวลี โดยเฉพาะหน้าแรก (ซึ่งประกอบด้วย พาดหัวข่าว ความนำข่าว : ผู้วิจัย) จะมีการใช้ภาษาที่ดึงดูดความสนใจ โดยหวังผลเรื่องการตลาด

ด้านผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ อธิบายไปในทิศทางเดียวกันว่า สาเหตุที่พาดหัวข่าวที่ใช้คำที่รุนแรง คุณัน มุ่งเรียกร้องความสนใจของผู้อ่าน ชดเชยการที่หนังสือพิมพ์ไม่มีภาพและเสียงเช่นวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ และมีความเห็นว่าการเขียนที่ใช้ถ้อยคำในลักษณะดังกล่าว ไม่ถือว่าผิดจรรยาบรรณหรือละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรม

4. เนื้อเรื่องข่าว จากการศึกษาวิจัย พบว่ามีการเขียนความนำข่าวที่ผิดจรรยาบรรณหรือเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 19 ชิ้น ความนำข่าวส่วนใหญ่จะละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมฯ ข้อ 16 ที่ว่า การพาดหัวข่าวและความนำข่าว จะต้องไม่เกิน ไปจากข้อเท็จจริง และสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อเรื่องหลักของข่าว เช่นเดียวกับพาดหัวข่าว และความนำข่าว

สอดคล้องกับการวิจัยของ บุญชัย ศรีประทีป (2543) เรื่อง “วิเคราะห์ห้วงทัศนศิลป์ในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน” พบว่า หนังสือพิมพ์จะมีการเขียนถึงฉากและบรรยากาศในเหตุการณ์อย่างมีอรรถรส รวมทั้งการใช้ถ้อยคำที่มุ่งเน้นให้ภาพพจน์เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านและสอดคล้องกับ การวิจัยของ วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์ (2555) เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมระหว่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์” พบว่า ในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ มีการใช้คำที่เร้าอารมณ์ความรู้สึก ของผู้อ่าน ทั้งในส่วนของ การพาดหัวข่าว ความนำข่าว และเนื้อเรื่องข่าว เป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์อย่างมีนัยทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ การวิจัยของ ปรีณดา เริงศักดิ์ (2554) เรื่อง “ข่าวอาชญากรรมกับการเล่าเรื่องผ่านหนังสือพิมพ์” ซึ่งพบว่า ปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ มีการเล่าเรื่องข่าวอาชญากรรม ที่ดึงดูดความสนใจผู้อ่านมากขึ้น มีการเล่นคำ การใช้ภาษาที่เกินจริง ตลอดจนการถ่ายทอดเหตุการณ์ เหมือนกับว่า ตัวนักข่าวได้อยู่ในเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุอาชญากรรม

ด้านผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพาดหัวข่าวที่บรรยายฉากและเหตุการณ์โดยละเอียด ที่เน้นการเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ไม่น่าจะผิดจรรยาบรรณหรือไม่เข้าข่ายละเมิดข้อบังคับทางจริยธรรมฯ

โดยสรุป ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การอาศัยหลักจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ มาเป็นหลักในการปฏิบัติเพื่อควบคุมตนเองของหนังสือพิมพ์ ยังคงมีอุปสรรคในเรื่องของความคิดเห็นและการตีความหมายในรายละเอียดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ด้วยกันเอง

นอกจากนั้น จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวอาชญากรรมไม่พบการละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ในข้อ 5,6,8,10,11,12,13,14,18,19 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีการกำกับดูแลตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่พอสมควร ซึ่งผู้บริหารในองค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทั้งสามราย ยืนยันตรงกันว่าเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีกระบวนการหลายขั้นตอนในการพิจารณาตรวจสอบข่าวก่อนเผยแพร่

6. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ในการนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยเฉพาะภาพข่าวที่มีแนวโน้มจะลวงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของผู้ที่ตกเป็นข่าว และภาพข่าวที่มีลักษณะส่อไปในทาง อูจาด หวาดเสียว ลามกอนาจาร
2. สำหรับถ้อยคำในพาดหัวข่าว ความนำ เนื้อเรื่องข่าว ควรต้องระมัดระวัง ไม่ให้รุนแรง เกินจริง และมีลักษณะที่เรียกร้องความสนใจผู้อ่านจนมากเกินไป รวมถึงระมัดระวังไม่สอดแทรกถ้อยคำที่เป็นความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ลงในข่าว
3. สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในฐานะที่เป็นผู้กำกับดูแล ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ ในเรื่องของจริยธรรม ควรอธิบายความเพิ่มเติมในรายละเอียดของข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ เพื่อให้หนังสือพิมพ์มีความเข้าใจในความหมายของจริยธรรมในข้อที่พบว่ามีการละเมิดอย่างชัดเจน ซึ่งจะสามารถช่วยให้การนำเสนอข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่มีการกระทำผิดจรรยาบรรณด้วยการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมฯ ในที่สุด

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง บรรทัดฐานองค์กร เพื่อให้ทราบว่า บรรทัดฐานองค์กร มีผลต่อการกำกับดูแลตัวเองในการคัดเลือกและนำเสนอข่าวหรือไม่ อย่างไร
2. ควรวิจัยเชิงปริมาณ กับกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ทราบว่า ผู้อ่านมีทัศนคติและการตีความ ในเรื่องของ จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ คล้ายคลึงหรือแตกต่างกับผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ หรือไม่ อย่างไร
3. ควรศึกษาข่าวประเภทอื่นๆ เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวบันเทิง เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่า มีแนวทางการเสนอข่าวอย่างไร สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมของวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน. (2556). การกำกับดูแลในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และสารสนเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- เครือข่ายครอบครัวหุนนักรักษาการนิเทศฯล่าชื่อ จี"นสพ.-ทีวี"หยุดเสนอภาพข่าวรุนแรงอุจาด
มาตรการ-เข้มขึ้น.(2552) .มติชนออนไลน์ 28 กุมภาพันธ์ 2552 . แหล่งที่มา
http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1235741028
- จุฑาทิพย์ โพธิ์ทอง. (2547). ความรุนแรงที่ปรากฏในการใช้ภาษาของข่าวอาชญากรรม ในหนังสือพิมพ์
รายวัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดารานี จักรรัตน์.(2551) ผลกระทบของการนำเสนอภาพข่าวอาชญากรรมที่มีเนื้อหาความรุนแรงบนหน้า
หนังสือพิมพ์ประชาชนรายวันต่อเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปัญหาพิเศษ.
เชียงใหม่: สาขานิเทศศาสตร์ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชัย ศรีประทีป. (2543). วิเคราะห์วาทศิลป์ในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การหนังสือพิมพ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริณดา เริงศักดิ์. (2554). ข่าวอาชญากรรมกับการเล่าเรื่องผ่านหนังสือพิมพ์. นักบริหาร(มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ) ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2554) . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ปรีชา เจนรัตน์พลชัย. (2551). ข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์รายวันกับความก้าวร้าวของวัยรุ่น.
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์. (2558). การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบในการนำเสนอข่าวอาชญากรรม
ระหว่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี ปีที่ 12 ฉบับที่ 1
เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2558. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
- สมศักดิ์ ศรีกำเนิด. (2552). บทบาทของข่าวอาชญากรรมกับการชี้นำคนในสังคม.
งานวิจัยหลักสูตรผู้บริหารการสื่อสารมวลชนระดับกลาง(บกส.) รุ่นที่ 1. ระบบออนไลน์. แหล่งที่มา
http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1834:2010-06-30-09-20-57&catid=123:-11&Itemid=32
- สุปรีย์ สุวรรณบูรณ์. (2553). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. ระบบออนไลน์. แหล่งที่มา
<http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/chapter8-4.html>